

Historia Parafii Św. Stanisława Biskupa i Męczennika na Woli

HISTORY OF ST. STANISLAS BISHOP AND MARTYR PARISH

Najstarsza wzmianka na temat kościoła we wsi Wielka Wola Warszawska pochodzi z 1367 r. -z dokumentu papieża **Urbana V**.

Pierwotnie kościół wolski znajdował się w okolicy, gdzie obecnie stoi kościół św.

Wawrzyńca. Jak zapisano w raporcie wizytacji z 1603 r., *był drewniany, szczupły, tarciami pokryty i stary.*

Samodzielna parafia pw. Św. Stanisława BM została erygowana w 1611 r. przez bp. Andrzeja Opalińskiego.

Podczas potopu szwedzkiego (1655 r.) kościół spłonął. Po wojnie, dzięki staraniom **królowej Marysieńki Sobieskiej**, wybudowano murowany kościół pw. św. Wawrzyńca. Świątynia znajdowała się w pobliżu pola **elekcji królów** polskich.

W czasie Powstania Listopadowego, kościół św. Wawrzyńca był świadkiem śmierci gen. Józefa Sowińskiego. W ramach represji po Powstaniu, kościół został odebrany katolikom i **zamieniony w świątynię prawosławną**. Przywrócony został parafii św. Stanisława w 1919 r., kiedy istniały w niej już dwa nowo zbudowane kościoły: kościół św. Stanisława (ul. Bema) i kościół św. Stanisława (ul. Wolska).

The oldest information about the church at the village Wielka Wola Warszawska comes from the pope **Urban V** document dated back to 1367. Originally Wola Church was situated near the place where presently St.

Wawrzyniec Church is placed. As it has been written in the visitation report dated from 1603: *the church was wooden, small, covered with wooden planks and old.*

Independent Parish of St. Stanislaw Bishop and Martyr was founded in 1611 by bishop Andrzej Opaliński. During The Swedish Deluge (1655) the church was burnt. After the war, thanks to **the Queen Marysieńka Sobieska** efforts stone church dedicated to St. Wawrzyniec was built. The church was situated near the field of **the Polish kings' elections**.

During The November Uprising (1830), St. Wawrzyniec Church witnessed the death of gen. Józef Sowiński. As part of the repressions after the Uprising the church was taken away from the catholics and **turned into an orthodox church**. The church was restored to St. Stanislas Parish in 1919 when already existed two newly built churches: St. Stanislas Church (Bema Street) and St. Stanislas Church (Wolska Street).

Kościół zbudowany został według projektu architekta **Józefa Orłowskiego**, w stylu **neoromańskim**. Była to świątynia **jednonawowa**, z **czworoboczną wieżą** od frontu i **półokrągłą absydą** w prezbiterium. Wykończenie zewnętrzne murów wykonano w stylu **rohbau** (ściany ceglane, nieotynkowane).

Kościół został poświęcony **14 października 1860 r.**

W latach 1928 – 1932, **ks. prał. Seweryn Popławski** dobudował dwie nawy boczne. W prawej nawie umieszczono drewniany ołtarz, a na nim **obraz Matki Bożej Elekcyjnej**. W tym czasie pojawiły się także **organy** firmy **Wacława Biernackiego**.

W latach 1931-33 zbudowano **plebanię**, która po kilku latach została zburzona. W 1935 r. **ks. Franciszek Gąsiorowski** zbudował kaplicę Matki Bożej Elekcyjnej oraz zastąpił drewniany ołtarz stiukowym. W 1918 r. posługę duszpasterską w parafii objęli **Ojcowie Redemptoryści**. Dzięki pomocy rodziny **Biernackich**, udało im się wybudować przy ul. Karolkowej własny kościół, gdzie przenieśli się w 1925 r. Podczas pobytu przy tutejszym kościele OO. Redemptoryści świętowali Jubileusz 100 rocznicy śmierci św. Klemensa Dworzaka. Sumę jubileuszową 15 marca 1920 r. celebrował ówczesny Nuncjusz Apostolski **Ks. Abp Achilles Ratti**, późniejszy **Papież Pius XI**, obecnie błogosławiony.

The church was built according to the design of the architect **Józef Orłowski** in **Neo-Roman style**. It was **one-nave church** with **four-sided tower** in front and **semicircular apse** in the chancel. The outside finish of the walls was made in **rohbau** style (not plastered brick walls).

The church was consecrated on the **14th of October 1860**. In years 1928-1932, **Fr. Prelate Seweryn Popławski** added two side aisles. At the right hand side one wooden altar was placed with the **painting of Our Lady of Elections**. At that time **the organ** was installed by **Wacław Biernacki**.

In years 1931-1933 a **presbytery** was built. It was destroyed after a few years. In 1935, **Fr. Franciszek Gąsiorowski** built a chapel dedicated to Our Lady of Elections and replaced the wooden altar with the stucco one. In 1918 **Redemptorist Fathers** began to minister to the parish. Thanks to the help of The **Biernacki** family the Fathers succeeded in building their own church at Karolkowa Street, where they moved in 1925. During the stay in the local church Redemptorist Fathers celebrated the 100th Anniversary of the St. Klemens Dworzak's death. The Jubilee High Mass was celebrated on the 15th of March by the apostolic nuncio at that time, **Fr. Abp Achilles Ratti**, later **Pope Pius XI**, now blessed.

OBRAZY

THE PAINTINGS

W prawej nawie znajduje się obraz **Matki Bożej Pocieszenia**, zwanej Elekcyjną z ok. 1621 r. Wizerunek Maryi towarzyszył wyborom królów polskich. Był on wystawiany w specjalnym namiocie na polu elekcyjnym. Kiedy kościół został zamieniony na cerkiew prawosławną, obraz był przechowywany przez rodzinę hr. Biernackich. Po wybudowaniu kościoła św. Stanisława BM, obraz przekazano parafii. W 2000 r. kopię obrazu Matki Bożej Elekcyjnej parafia ofiarowała do kaplicy parlamentarnej w Sejmie.

There is a painting of **Our Lady of Comfort** called also of Elections in the right aisle. It dates from around 1621. The picture of Our Lady accompanied elections of Polish kings. It was displayed at the election field in a special tent. When the catholic church was turned into orthodox church the painting was entrusted with the family of count and countess Biernacki. After the Saint Stanislas Bishop and Martyr Church had been built, the painting was handed over to the parish. In 2000, the parish gave a copy of the painting of Our Lady of Elections to the chapel in the parliament building.

W **ołtarzu głównym** znajdują się obrazy: *Św. Stanisław wskrzeszający Piotrowina* i *Przemienienie Pańskie*. W **ołtarzu bocznym** – obraz *Niepokalane Poczęcie*. Malowidła są autorstwa prawdopodobnie Aleksandra Kamińskiego.

In **the high altar**, there are paintings of *Saint Stanislas Resurrecting Piotrowin* and the *Transfiguration*. In a **side altar** – the painting of the *Immaculate Conception*. Aleksander Kamiński was probably the author of both paintings.

Po lewej stronie znajduje się obraz **św. Józefa**. Czas namalowania i autor nieznani.

At the left side, there is a painting of **Saint Joseph**. The date and the author are not known.

Ignacy Gierdziejewski namalował dwa tonda (*obrazy w kształcie koła*), przedstawiające **św. Kazimierza** i **św. Elżbietę**, znajdujące się u szczytu **ściany tęczowej**.

Ignacy Gierdziejewski painted two tondi (tondo – painting in a shape of a circle) depicting **St. Casimir** and **St. Elisabeth** situated at the top of the rainbow wall.

W **nawie głównej**, pod chórem, znajdują się dwa obrazy nieznanymi malarzy: **postacie świętych biskupów** i obrazy współczesne: **św. Franciszka** i pierwszy projekt obrazu **Jezusa Miłosiernego**

In **the central nave**, under the organ gallery, there are two paintings by unknown painters: **figures of saint bishops** as well as modern paintings: **St. Francis** and the first project of **Merciful Jesus**.

OŁTARZE

Wnawach bocznych znajdują się marmurowe ołtarze:

Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Antoniego Padewskiego. **Postać Pana Jezusa** wyrzeźbiona została przez Jana Radwana, natomiast figura św. Antoniego padewskiego rozpoczęta została przez Bonieckiego, ucznia Jana Matejki, a ukończona przez Radwana.

Ołtarz św. Teresy (w lewej nawie) wykonany jest z marmuru. Nad mensą ołtarzową znajduje się fresk przedstawiający św. Teresę, autorstwa Edwardy Przeorskiej.

FRESKI

Na ścianach po obu stronach ołtarzy znajdują się freski malarki Edwardy Przeorskiej z lat 1941-42, pt.: *Dobry Pasterz*, *Powszechny Pokój*, *Nawrócenie heretyka*, *Kazanie św. Antoniego do ryb*.

THE ALTARS

IN the aisles, the marble altars are situated: the Sacred Heart and St. Anthony's of Padua. **The statue of Jesus** was carved by Jan Radwan, while the statue of St. Anthony began by Boniecki, the student of Jan Matejko, was finished by Radwan.

St. Theresa's Altar (in the left aisle) was made out of marble. Over the altar mensa the fresco depicting St. Theresa by Edwarda Przeorska is situated.

THE FRESCOS

On the walls, at both sides of the altars the frescos by Edwarda Przeorska are situated. They date back to years 1941-1942. They are entitled: *The Good Shepherd*, *Universal Peace*, *Conversion of a Heretic*, *The Sermon of St. Anthony to the fish*.

FIGURY

NA fasadzie kościoła umieszczone są dwa posągi **Faustyna Ceglera** - wykonane z piaskowca: św.

Stanisław Biskup i Męczennik i św. Jan Nepomucen.

W przedsionku znajdują się dwa posągi Zajferta: św. Jana Złotoustego i św. Rocha.

Po prawej stronie, tuż za bramą kościelną, znajduje się **figura Matki Bożej** wykonana z piaskowca. Pod nim widnieje napis: *Matko Boża, Pocieszycielko Strapionych – módl się za nami.* Jest to dar małżonków Safarzyńskich z 1860 r.

KL WARSCHAU

W związku z niemieckimi planami stopniowej redukcji, a właściwie likwidacji stolicy Polski, w czasie II wojny światowej na terenie parafii stworzono obóz koncentracyjny zagłady składający się z 5 lagrów w których zamordowano łącznie ok. 200 000 Polaków. W ścianę kościoła wmurowana jest tablica upamiętniająca ofiary KL Warschau z lat: 1942-44.

W czasie wojny kościół był zamieniony na magazyn i stajnię dla koni. Zniszczony był jedynie dach. Dzięki staraniom proboszcza, ks. Jana Podbielskiego, kościół wyremontowano i w 1949 r. był ponownie konsekrowany przez kard. Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Tysiąclecia. Do dzisiaj 9. dnia każdego miesiąca odprawiane są Msze św. w intencji ofiar KL Warschau.

THE STATUES

On the facade two statues made out of sandstone by **Faustyn Cegler** are situated: St. Stanislas Bishop and St. John of Nepomucene.

In the porch there are two statues by Zajfert: St. John Chrysostom and St. Roch (Rock/Rocco).

At the right side, right behind the church's gate, there is **the statue of Our Lady** made out of sandstone. Under the statue you can see an inscription: *Our Lady, The Comforter of Distressed – pray for Us.* It is a donation of the husband and wife Safarzyński from 1860.

KL WARSCHAU

Due to German plans of gradual reduction or in fact liquidation of the Capital of Poland during the Second World War within the parish boundaries the concentration camp consisting of five lagers was set up where in total 200 000 Polish people were murdered. On the wall of the church a plaque has been placed to commemorate the victims of KL Warschau from years 1942-1944.

During the War the church had been turned into a storehouse and a stable. Only the roof was destroyed. Thanks to Fr. Jan Podbielski efforts, the church had been repaired and in 1949 it was consecrated again by Cardinal Stefan Wyszyński, The Primate of the Millennium. To this day every ninth day of the month the Holy Mass for the victims of KL Warschau is celebrated.

KATOLICKI ZESPÓŁ EDUKACYJNY IM. KS. PIOTRA SKARGI

W 1997 r., z inicjatywy ks. Sylwestra Jeża, przy wsparciu proboszcza, ks. prał. Janusza Godzisz, powstało Liceum Ekonomiczne, a następnie liceum handlowe. W 2002 r., w miejsce obu liceów, powołano Katolicki Zespół Edukacyjny, w skład którego wchodziła szkoła podstawowa, gimnazjum i liceum. Kilka lat później utworzono również przedszkole *Kwiatki Św. Franciszka*.

FR. PIOTR SKARGA CATHOLIC SCHOOLS

In 1997 on the initiative of Fr. Sylwester Jeż with the support of the parish priest Fr. prelate Janusz Godzisz Senior High School of Economics was established and subsequently Senior High School of Trade. In 2002, the two catholic schools were turned into Catholic Educational Group comprising a primary school, junior and senior high school. A few years later also kindergarten was organised named *Flowers of St. Francis*.

DOTYCHCZASOWI KSIĘŻA PROBOSZCZOWIE

1959 – 1864	Ks. Leopold Rzeczycki
1864 – 1869	Ks. Józef Wojno
1869 – 1871	Ks. Piotr Leszczyński
1871 – 1895	Ks. Ignacy Habielski
1896 – 1901	Ks. Władysław Siewierski
1901 – 1908	Ks. hr. Zygmunt Łubieński
1909 – 1920	Ks. Feliks Puchalski
1920 – 1935	Ks. Seweryn Popławski
1935 – 1939	Ks. Franciszek Gąsiorowski
1939 – 1967	Ks. Jan Podbielski
1967 – 1985	Ks. Kazimierz Ignaczuk
1985 – 2009	Ks. prał. Janusz Godzisz
od 2009	Ks. Arkadiusz Wójtowicz

PARISH PRIESTS TO DATE

1859-1864	Fr. Leopold Rzeczycki
1864-1869	Fr. Józef Wojno
1869-1871	Fr. Piotr Leszczyński
1871-1895	Fr. Ignacy Habielski
1896-1901	Fr. Władysław Siewierski
1901-1908	Fr. count Zygmunt Łubieński
1909-1920	Fr. Feliks Puchalski
1920-1935	Fr. Sweryn Popławski
1935-1939	Fr. Franciszek Gąsiorowski
1939-1967	Fr. Jan Podbielski
1967-1985	Fr. Kazimierz Ignaczuk
1985-2009	Fr. prelate Janusz Godzisz
from 2009	Fr. Arkadiusz Wójtowicz

**Dar dla Ks. Proboszcza Jana Podbielskiego od Towarzystwa
Męskiego Św. Wincentego a Paulo w Królestwie Polskim,
Warszawa 1913**

*The gift for the parish priest Fr. Jan Podbielski from The
Men's Society of St. Vincent de Paul in Polish Kingdom,
Warsaw 1913*